

BESZÁMOLÓ
A 2015. ÉVI TEVÉKENYSÉGRŐL
a Mikszáth Kálmán Társaság Közgyűlésén
2016. május 28-án, Budapesten,
a Petőfi Irodalmi Múzeumban

A 2015-ben a Mikszáth Kálmán Társaság, az Alapszabályában megfogalmazott céljai szerint tartotta meg hagyományos programjait.

Ezek az alábbiak:

Mikszáth Kálmánra emlékeztünk születésének 168. évfordulóján.

Január 15-én Balassagyarmaton, hagyományszerűen a Mikszáth szobornál, a Szent Imre Keresztény Általános Iskola, Gimnázium és Szakképző Iskola diákjainak közreműködésével és igazgatójának, Melo Ferencnek ünnepi beszédével, majd a Polgármesteri Hivatal tanácskozájában baráti beszélgetésre került sor.

Ugyanezen a napon Salgótarjánban a SKÁID Kodály Zoltán Tagiskola előtti Mikszáth szobornál, az iskolai diákjainak ünnepi műsorát követően, a megemlékezést tartotta Handó Péter író.

A program a Dornyay Béla Múzeumban folytatódott.

R. VÁRKONYI ÁGNES Széchenyi-díjas történészre, a Mikszáth Kálmán Társaság szeretett és tisztelt tagjára emlékeztünk Dr. Várkonyi Gábor történész, egyetemi docens segítségével. Társaságunk a Múzeum Baráti Körének tagjait is meghívta az eseményre.

Január 16-án Budapesten a Mikszáth-téren, Kocsis András Mikszáth szobra előtt egy-egy szál virágot helyeztek el tagjaink, majd a Petőfi Irodalmi Múzeumban megnézték az új időszaki kiállításokat.

Szintén halálának napján *Szklabonyán*, a Mikszáth Kálmán Emlékház Mikszáth szobránál a Szlovák Nemzeti Múzeum a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma szervezésében is megemlékezésre került sor, ahol Társaságunk képviseltette magát.

*

Kedves meghívásnak tettünk eleget *március 21-én*, amikor is Társaságunk tagjai *Mátraballára* látogattak, ahol részt vettünk az első alkalommal megrendezésre kerülő **Solymár József Emléknapon**.

Ifj. Nádasy László filmrendező, a nap főszervezője, aki szintén Társaságunk tagja, nemcsak Solymár Józsefre, de édesapjára is emlékezett egyúttal, aki több film elkészítésében dolgozott együtt az íróval. Társaságunk az íróban nemcsak Mikszáth Kálmán 20. századi utódját tiszteli, de Mikszáth-óra díjazottként, tagtársunkra is emlékeztünk, amikor megnéztük a Tájházban a Solymár emlékszoba tárgyi és írásos emlékeit, majd a temetői megemlékezésen elhelyeztük koszorúnkat. A Művelődési Házban a személyes megemlékezéseken túl dr. Praznovszky Mihály Társaságunk örökös elnöke is előadást tartott Solymár Józsefről. Beszélt gazdag életművéről és Palócföldhöz való kötődéseiről, melyek írásaiban is visszaköszöttek. Az irodalmi és

zenés program után megnéztük az 1964-ben készült „A falu szépe” c. filmjét, mely több derűs pillanatot okozott a helyieknek és az ott lévő tagjainknak is.

*

Május 30-án, Budapesten Mikszáth Kálmán halálának 105. évfordulójára emlékeztünk, a Fiumei úti sírkertben.

A Salgótarjánból induló autóbusszon megyénk több településéről gyűltek össze az író tisztelői, majd a Sírkertben a budapesti és környéki tagok csatlakoztak a megemlékezőkhöz.

Dr. Kovács Anna, a Társaság elnökének köszöntése után a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola diákjainak műsora és LAVAJ ÁRPÁD, az iskola igazgatójának megemlékező beszéde hangzott el. Ez alkalommal emlékeztünk meg Jókai Mórról (190 éve született) és a szécsényi születésű Komjáthy Jenőről (120 éve halt meg) is. Az irodalmi összeállítást örökös elnökünk, Praznovszky Mihálynak válogatta. Jókai Mór sírjánál Sztermen Ildikó tagtársunk tolmácsolásában az 1860-ban keltezett „Legyen úgy, mint régen volt” című versét hallgattuk meg, Komjáthy sírhelyénél Básti Istvánné tagtársunk olvasta fel a „Csak töredék” című verset, melyet 1877-ben vetett papírra a költő.

Napunk délutáni része a Svábhegyen, a Jókai-kertben folytatódott. Megtekintettük a Jókai Emlékszobát és bejártuk a természetvédelmi területet. A Petőfi Irodalmi Múzeum jóvoltából és Takács Éva szervezésének köszönhetően Piller Mónika tartalmas tárlatvezetésében részesültünk. Először – a még Jókai látta juharfa alatt – a területről mesélt, majd a kerti sétát követően a volt présházban, a 2011-ben kialakított új Emlékszoba megtekintése következett, a kiállítás címe: Kertész vagyok, és ez büszkeségem - Jókai Mór a Svábhegyen. A tárlatvezető Jókai írásaira hivatkozva, a kiállításban látható tárgyak segítségével idézte meg azt a kort, azt a helyt, melyben, ahol, az írófejedelem élt, s szívének oly kedves volt.

A látnivalók után a nagy juharfa alatti padokra ülve a Társaság Közgyűlésére került sor. A közgyűlés kijelölt ideje előtt újabb irodalmi szemelvények következtek. Bagyinszki Istvánné Mikszáthra és Jókaira emlékezve felolvasta Mikszáth Kálmán: Jókai Mórok című írását, majd Pásztor Sándor Komjáthy Jenő: A homályból c. versét mondta el.

A Mikszáth Kálmán Társaság közgyűlésén, Dr. Kovács Anna, elnök a 2014. évi tevékenységi beszámolót, Takács Éva, a felügyelő bizottság elnöke a pénzügyi beszámolót ismertette. A beszámolók megvitatása, elfogadása után a további programokról, a jövőbeli tervekről esett szó.

*

Nyári irodalmi kirándulásunk *augusztus 1-én Losoncra* vitt bennünket.

Idegenvezetőnk, a losonci születésű Böszörményi István tanár, helytörténész volt, aki már több alkalommal vett részt társaságunk programján, s korábban is kalauzolt bennünket a felvidék tájain, városaiban. Losonc főterén találkoztunk, mely a kereskedelmi utak keresztesződésében jött létre, s megőrizte a történelmi és szakrális építményeit. A történelmi múlt ismertetése közben a Kubinyi tér nevezetességeit bemutatva - a Vigadót, a Városházát, a római-katolikus és a református templomot, a Lovag-szobrot - sétáltunk be a téren található Nógrádi Múzeum és Galériába, ahol már vártak bennünket. A „Múlt kincsei” kiállításon a múzeum gazdag gyűjteményéből

válogattak. Az üveg és zománcipar különlegességeit, a tájegység néprajzi érdekességeit, a gácsi várból származó egyedi bútorokat, a református templom feltárásakor előkerült „losonci kincsek” másolatát is megcsodálhattuk, valamint a térség képzőművészeinek alkotásaiból is láthattunk, többek között Csontváry Kosztka Tivadar két alkotását, mindezeket a múzeum munkatársa egyedi történetekkel ellátva tolmácsolta.

A múzeumból a már emlegetett neogótikus, ércakasos Református templomot néztük meg, ahol vezetőnk templomtörténeti kiállításán túl, maga az épület belső, az atemplom, a templom lelkészének szívből jövő, a jelent is érintő beszámolóját hallgattuk.

Sétánk során megálltunk a Líceum, a mai Kármán József Alapiskola és Óvoda, a Vajda-ház, a Toroczky-ház és a Kubinyi-ház előtt is pár tudnivaló erejéig. Au utóbbiban vendégeskedett Vörösmarty Mihály és Madách Imre is.

A temetőben II. Rákóczi Ferenc személyi titkára, diplomatája Ráday Pál családi kriptájánál jártunk, megkerestük Kármán József a Pesti Magyar Színház megalapítója, a Fanny hagyományai írójának sírhelyét, Sükey Károly költő, honvédtiszt sírjánál is megálltunk egy főhajtásra, majd Szabó Gyula festőművész, grafikus, költő maga kijelölte sírhelyénél is tiszteletünket tettük, ui. kirándulásunk végső állomása a Liget melletti lakóházából kialakított Emlékház volt. Szabó Kinga, a művész özvegye mutatta be a házat és beszélt sorsáról, alkotásairól.

A francia és angol parképítési stílusú városi parkon át sétálva gondoltuk, hogy ez a hely is szerves környezetünk, történelmi múltunk egy darabja.

*

Az év utolsó összejevetele, Társaságunk és a Horpácsi Önkormányzat **Kálmán-napi programja** 2015-ben **október 10-én** volt a Mikszáth Kálmán Emlékháznál.

Vezetőségünk még az év elején úgy határozott, hogy nem szabad megfeledkeznünk, sőt, emlékeznünk kell Veres Pálné, Beniczky Hermin munkásságáról sem, aki a XIX. századi iskolaalapítás történetébe írta be nevét, és férje révén élete a Nógrád megyei Vanyarc községhez kötődik. A kettős évforduló kapcsán (200 éve született, 120 éve halt meg), úgy gondoltuk az iránta való tiszteletünknek most érkezett el az ideje, és nagy tisztelőjét köszöntve, Kálmán napon, rá is emlékezünk.

Molnár Zoltán polgármester, társaságunk tagja üdvözlése után elnökünk, dr.

Kovács Anna Kálmán-napi köszöntője hangzott el.

A Veres Pálné Emlékéről Nedeliczki Teréz népművelő, könyvtáros, (társaságunk tagja) tartott tájékoztatót arról, hogyan emlékeztek meg Vanyarcon és Budapesten a Veres Pálnéről elnevezett iskolákban a magyar nőnevelés úttörőjéről.

Az ünnepi műsorban a vanyarci Általános Iskola kék diákja Mikszáth Kálmán és Veres Pálné levelezéséből olvasott fel részleteket, majd a budapesti Veres Pálné Gimnáziumból Gráber Jánosné Bösze Klára könyvtáros-pedagógus emlékezett a híres elődjére életútja ismertetésével.

Mikszáth Kálmán szobrának megkoszorúzása után Kálmán napi programunk második része ezúttal nem Horpácson folytatódott, hanem Csesztvén, a Madách Imre Emléknapon, melyet Csesztve Község Önkormányzata és a Madách Imre Emlékház szervezett.

Itt, a Művelődési Házban megnéztük a balassagyarmati Szent Imre Gimnázium Múzsarúzs Színjátszó Csoportjának előadását, Az emberke tragédiáját.

A Madách Imre Emlékháznál Társaságunk elnöke, dr. Kovács Anna, mondta el ünnepi beszédét „Hangok és visszhangok” címmel.

Októberben még két eseményen vettek részt tagjaink, képviseltettük magunkat. Ezek a rendezvények ugyan nem általunk szervezettek voltak, de Madách és Mikszáth, ill. örökös elnökünk révén érintettek voltunk.

A Madách Imre Napok megnyitója 2015. október 9-én az alsósztrégovai Madách-kastélyban volt, a Szlovák Nemzeti Múzeum, a Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeuma szervezésében, ahol kiemelt eseményként Praznovszky Mihály: Madách Imre napjai a magyar irodalomban című könyvének a bemutatója volt.

A Magyar Irodalomtörténeti Társaság meghívásával október 8-9-én Mikszáth-konferencia volt Budapesten a Petőfi Irodalmi Múzeumban, ahol örökös elnökünk, Praznovszky Mihály előadást tartott „Az íróvá válás önmitoszai Mikszáthnál” címmel ill. elnökölt is a rendezvényen.

Érdeklődés hiányában egy programunk, a nézsai piknik elmaradt, ami elsősorban annak köszönhető, hogy fogyóban van pénzbázisunk, s önköltségessé kell, hogy tegyük (vagy legalább részben) kirándulásainkat.

A 2015-ös év a fentiekben felsorolt, a Társaság által szervezett rendezvényekkel telt el, de tagjaink az említettekén kívül részt vettek több más intézmény, iskola, civil szervezet programján is.

A vezetőségi megbeszélés egy alkalommal volt, március 2-án, székhelyünkön a salgótarjáni Múzeumban. Évközben telefonon, körlevélben kommunikáltunk.

Kötelezettségeinknek eleget tettünk a Nemzeti Adó- és Vámhivatal, Központi Statisztikai Hivatal, Országos Bírósági Hivatal felé.

2015-ben ismét három Hírlevelet küldtünk tagjainknak, nagy részét elektronikusan, anyagiak hiányában, kézi megoldással azoknak (Balassagyarmaton és Salgótarjában), akik nem rendelkeznek e-címmel.

A Mikszáth Kálmán nevét viselő iskolákat minden esetben tájékoztattuk programjainkról, ahogy néhányuktól meghívást kaptunk mi is az általuk szervezett eseményekre, Mikszáth megemlékezésekre. 2015-ben a balassagyarmati Mikszáth Kálmán Gimnázium, Szakközépiskola és Szakiskola tette emlékezetessé a sírkerti megemlékezést.

A programok kapcsán több újságcikk, ill. hírportál is megemlékezett Mikszáth Kálmánról és a Társaság által szervezett eseményekről, valamint a Mikszáth Kálmán nevét viselő iskolákban zajló ünnepekről is.

Köszönet:

- azoknak az iskoláknak is, akik ugyan nem Mikszáth névvel fémjelzett intézmények, de programjainkra örömmel készültek, így: a salgótarjáni Kodály Zoltán Tagiskola (már nem először), a balassagyarmati Szent Imre Keresztény Általános Iskola, Gimnázium és Szakképző Iskola és a vanyarci Veres Pálné Általános Iskola

- a pozsonyi Szlovákiai Magyar Kultúra Múzeumának, hogy Mikszáth és Madách rendezvényeire mindig meghívja Társaságunkat,
- a Dornyay Béla Múzeumnak, a Petőfi Irodalmi Múzeumnak és a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesületnek, hogy helyet biztosítottak programjainknak;
- a Horpácsi Önkormányzatnak, hogy évről-évre a Kálmán napi rendezvényünknek helyet ad és segíti annak színvonalas lebonyolítását.
- a Mátraballai Önkormányzatnak, hogy meghívták Társaságunkat a Solymár József emléknapra

Megköszönjük

- a Nógrád Megyei Hírlapnak, dr. Csongrády Béla közírónak, hogy Társaságunk eseményeiről mindig beszámoltak a napilapot olvasó közönségnek,
- a helyi televízióknak, hogy a januári megemlékezéseinkről tájékoztatták nézőiket.
- Praznovszky Dánielnek a honlapunk frissítését,

Honlap: www.mikszathkalman.hu, melyet igyekszünk új információkkal ellátni, képtárunkat gyarapítani.

A beszámolóink is megtekinthetők.

Salgótarján, 2016. május 27.

Dr. Kovács

MIKSZÁTH KÁLMÁN TÁRSASÁG, 2015.

Pénzügyi beszámoló

Nyitó egyenleg 2015.01.01.	112 032
Tagdíj bevétel:	166 000
Szja 1%	78 088
Banki kamat	12
Bevétel összesen:	244 100
Kiadások	
Postaköltség	6 640
Utazások költségei:	
autóbusz költség	143 510
autó költség	3 450
Rendezvényekhez:	
koszorúk, vágott virág	19 000
vendéglátás, ajándék csokoládé	12 454
Egyéb működési költségek:	
bankköltség	45 934
honlap fenntartás és frissítés	12 573
Kiadás összesen:	243 561
Nyitó egyenleg 2016.01.01.	112 570

Szöveges kiegészítés:

A tagdíj nem változott: 1500 Ft/fő

Fizető taglétszámunk csökken, 2015-ben 169 nyilvántartott tagból 92 fizető volt. Egyéb más támogatás nem volt.

Az 1%-os felajánlott összeg 2015-ben kb. tíz ezer forinttal több lett, de az előző évekhez viszonyítva sajnos csökkenő tendenciát mutat.

A banki költség pénzmozgásunkhoz viszonyítva nagyon sok, amivel nem igen tudunk mit kezdeni.

Salgótarján, 2016. május 27.

Engelbert Kálmán
Felügyelő Bizottsági tag